

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/75/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5820200774
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5820200774.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobkyne S. G., rod. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX, právne zastúpenej advokátom JUDr. Miroslavom Bachyncom, so sídlom K. XXX, proti žalovanému Spolumajiteľstvo bývalých urbarialistov obce Podbiel, pozemkové spoločenstvo, so sídlom Podbiel 470, IČO: 14224607, právne zastúpenému Alušic s.r.o., so sídlom Ružomberok, Madačova 1/A, o zaplatenie 146,92 eur, na základe odvolania žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 3C/9/2020-82 zo dňa 17. februára 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný **m á** voči žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolanie konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu (v celom rozsahu) zamietol, keď konštatoval, že žalobkyňi nárok na vyplatenie sumy 146,92 eur, ktorá bola vypočítaná zo sumy 1.481,50 eur (podiel na zisku a majetku za rok 2017) za obdobie od 23.4.2018 do 7.4.2020 nemohol vzniknúť, keďže žalobkyňa sa stala spoluvlastníčkou podielov spoločnej nehnuteľnosti až dňom 14.3.2019; teda až povolením vkladu príslušným katastrálnym úradom. Okresný súd východiskovo uviedol, že podielové spoluvlastníctvo k spoločnej nehnuteľnosti je špecifické a spravuje sa ustanoveniami zákona č. 97/2013 Z.z. Ide o nútené spoločenstvo, ktoré je nedeliteľné a vzniká priamo zo zákona na základe právnej skutočnosti uvedenej v zákone, ktorou skutočnosťou je prevod alebo prechod vlastníctva.

2. Okresný súd vyslovil, že pokiaľ pôvodná podielová spoluvlastníčka D. G. previedla svoje podiely na žalobkyňu kúpnu zmluvou z 26.10.2016, tak sa žalobkyňa stala vlastníčkou dotknutých podielov so všetkými právami a povinnosťami členov vyplývajúcimi zo zákona (teda i právom podieľať sa na výnosoch a majetku určenom na rozdelenie medzi členov spoločenstva podľa veľkosti spoluvlastníckeho podielu) až „právoplatnosťou“ dohody o uznaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam pod č. k. V 728/2019 zo dňa 26.8.2019, s účinnosťou ku dňu 14.3.2019. Inými slovami ku dňu, kedy nastali vecno-právne účinky povolenia vkladu. Až uvedeným dňom vznikol priamo zo zákona právny vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným, t.j. aj právo žalobkyne na vyplatenie podielu na výnosoch a majetku.

3. Okresný súd zdôraznil, že žalobkyňa nepreukázala právo na vyplatenie podielu na výnosoch a majetku pred dátumom 14.3.2019. Toto právo nevyplýva ani z obsahu kúpnej zmluvy a ani z iných dôkazov, vrátane plnomocenstva z 11.10.2017. Dotknuté plnomocnenstvo totiž obsahuje iba právo na „procesné zastupovanie“, a nie právo na vyplatenie podielov na výnosoch a majetku. Nadväzne nemohla žalobkyňa od žalovaného požadovať, aby jej boli vyplatené úroky z omeškania vo výške 146,92 eur z predmetnej istiny vo výške 1.481,50 eur za obdobie od 23.4.2018 do 7.4.2020.

4. O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že v spore plne úspešnému žalovanému priznal voči žalobkyňi nárok na ich náhradu v rozsahu 100%.

5. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá sa domáhala jeho zmeny tak, že jej žalobnému návrhu bude v celom rozsahu vyhovieť. Poukazovala na to, že kúpna zmluva s (toho času už nebohú) D. G. je platná odo dňa jej podpísania v roku 2016, kedy bol podaný aj návrh na vklad. V danom čase bol v obci J. realizovaný ROEP, ktorý „zapríčinil“, že zmluvy o prevode na podieloch v spoločných nehnuteľnostiach neboli zapisované.

6. Preto bola prevodkyňou vyhotovená „plná moc“, podľa obsahu ktorej bola žalobkyňa splnomocnená na nakladanie so spoločnými nehnuteľnosťami v rozsahu generálnej plnej moci, vrátane preberania podielov na zisku; čo mala akceptovať aj žalovaná strana. Žalobkyňa tvrdila, že predmetná „plná moc“ bola udelená práve z dôvodu, aby do času „zaevidovania“ kúpnej zmluvy, mohla ona - ako nadobúdateľka podielov v spoločnej nehnuteľnosti - preberať aj podiely na zisku. Napokon i samotné pozemkové spoločenstvo vyplatením istiny (aj) za rok 2017 uznalo tento jej nárok v celom rozsahu. Nadväzne, ak bola istina vyplatená po lehote, prislúchajú žalobkyni tiež súvisiace úroky z omeškania.

7. Odvolateľka dodala, že predmetom žalobného návrhu bolo uplatnenie úroku z omeškania zo zaplatenej istiny za obdobie od 23.4.2018 do 7.4.2020. Ak mal okresný súd za to, že nárok jej mohol vzniknúť až dňom zaevidovania kúpnej zmluvy na základe dohody o uznaní vlastníctva dňa 26.8.2019, avšak súčasne zamietol žalobný návrh v celom rozsahu, rozhodol v rozpore s odôvodnením svojho rozsudku. Bol totiž povinný zaoberať sa obdobím od 26.8.2019 do 7.4.2020.

8. Žalovaný zostal v odvolacom konaní nečinný.

9. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 CSP) napadnutý rozsudok potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

10. Neobstojí odvolacia námietka žalobkyne odkazujúca na plnomocenstvo udelené jej D. G.. Podstatou inštitútu plnomocenstva/zastúpenia je prejav vôle splnomocniteľa (v súdnej veci p. G.), aby splnomocniteľ (žalobkyňa) robil v jeho mene a za neho právne úkony v určenom rozsahu. Nevyhnutnou obsahovou náležitosťou plnomocenstva je tak vymedzenie rozsahu zastupovania, ktoré musí byť dostatočne určité.

11. Je nepochybné, že p. G. splnomocnila žalobkyňu až do zápisu kúpnej zmluvy do katastra k zastupovaniu vo veci (presne vymedzených) nehnuteľností - pozemkov, ktorých je ona spoluvlastníčkou. Krajský súd zdôrazňuje, že v texte plnomocenstva z 11.10.2017 podpísanom oboma zainteresovanými je použitý prítomný čas (t.j. že p. G. je - naďalej - spoluvlastníčkou), hoci kúpna zmluva medzi nimi bola podpísaná/uzavretá už v roku 2016.

12. D. G. splnomocnila žalobkyňu, aby „vo veci uvedených nehnuteľností“ vykonávala všetky úkony, prijímala doporučené písomnosti, podávala návrhy a žiadosti. Ďalej bola žalobkyňa splnomocnená na zastupovanie na zhromaždeniach vlastníkov pozemkového spoločenstva. Z predmetných - výslovne a jednoznačne zadaných - oprávnení zástupcu rozhodne nevyplýva oprávnenie žalobkyne na vyplatenie podielov na zisku a majetku, ktoré prináležia spoluvlastníkovi spoločnej nehnuteľnosti (v danom čase p. G.). Náležite v tejto spojitosti konštatoval okresný súd, že svojou povahou ide skôr o „procesné zastupovanie“.

13. Pokiaľ je v texte plnomocenstva použitá formulácia: „Najmä ju splnomocňujem ... v rozsahu generálnej plnej moci týkajúcom sa nakladania s nehnuteľnosťami ...“, ani z nej, pre jej neurčitosť (vyjadrenie vôle splnomocniteľa je síce po jazykovej stránke zrozumiteľné, avšak je nejednoznačné v kontexte s jeho vecným obsahom) nie je prípustné vyvodiť žalobkyňou tvrdené oprávnenie na poberanie podielov na zisku a majetku za zastupovaný subjekt - p. G..

14. Predovšetkým však - ako je už konštatované i vyššie - plnomocenstvo, resp. v širšom význame zastupovanie je konaním za iného a v mene iného (v súdnej praxi i právnej teórii pomerne často vyjadrované tiež priliehavým pojmom „na účet zastupovaného“). Zo zastúpenia teda vznikajú práva a povinnosti priamo zastúpenému (§ 22 ods. 1 veta druhá Obč. zák.). To znamená, že aj keby bola žalobkyňa splnomocnená na prevzatie/vyplatenie podielu na zisku a majetku, išlo by o nárok patriaci zastupovanej osobe, ktorá by sa mohla eventuálne domáhať zaplatenia úrokov z omeškania v prípade oneskoreného plnenia zo strany žalovaného. Povedané ešte inak, na základe plnomocenstva žalobkyňa vo vzťahu k posudzovanému nároku nebola aktívne legitimovaným subjektom.

15. Nenáležitou je i druhá odvolacia námietka žalobkyne zdôrazňujúca samotné podpísanie, resp. uzavretie kúpnej zmluvy s p. G.; t.j. záväzkovo-právny rozmer dotknutého právneho úkonu. Žalobkyňa svoj nárok na vyplatenie (kapitalizovaných) úrokov z omeškania odôvodňovala oneskoreným vyplatením istiny podielov na zisku a majetku žalovaného za rok 2017. V danom smere bolo kľúčovým jej tvrdenie, že spoluvlastnícke podiely nadobudla predmetnou kúpnu zmluvou z 26.10.2016 už týmto dňom.

16. Pri dotknutej právnej konštrukcii nároku je určujúce, kto (subjekt s akým právnym statusom) má nárok na vyplatenie podielov na zisku a majetku pozemkového spoločenstva. Náležite konštatoval už okresný súd, že podľa § 20 zákona č. 97/2013 Z.z. má tento nárok člen spoločenstva. Keďže členom pozemkového spoločenstva v zmysle § 9 ods. 1 označeného zákona môže byť len podielový spoluvlastník spoločnej nehnuteľnosti, správne sa okresný súd preskúmaním žalobkyňou tvrdeného titulu nadobudnutia (spolu)vlastníckeho práva zaoberal tým, či v rozhodnom čase bola žalobkyňa podielovou spoluvlastníčkou spoločnej nehnuteľnosti.

17. Rovnako správne dospel k záveru, že žalobkyni (spolu)vlastnícke právo prináleží až od dátumu 14.3.2019, teda odo dňa nadobudnutia účinnosti povolenia vkladu príslušného katastrálneho úradu (§ 47 ods. 3 Obč. zák.); od naplnenia aj vecno-právneho rozmeru právneho úkonu kúpnej zmluvy medzi žalobkyňou a p. G.. Ustanovenie § 8 ods. 1 zákona č. 97/2013 Z.z. pritom jednoznačne viaže vznik členstva v pozemkovom spoločenstve na nadobudnutie - prevodom alebo prechodom - vlastníctva k podielu na spoločnej nehnuteľnosti. Dôvod, pre ktorý došlo k oneskoreniu pri rozhodovaní príslušného orgánu o povolení vkladu nie je z hľadiska dotknutej podstatnej otázky nadobudnutia (spolu)vlastníckeho práva významný.

18. To znamená, že až rozhodnutím o povolení vkladu dňa 14.3.2019 sa žalobkyňa stala podielovou spoluvlastníčkou spoločnej nehnuteľnosti, čím jej - ako členovi pozemkového spoločenstva - vznikol aj nárok na podiel na zisku a na majetku určenom na rozdelenie medzi členov spoločenstva. Žalobkyňa sa teda nemohla úspešne domáhať vyplatenia úrokov z omeškania za oneskorené vyplatenie podielu zo zisku a majetku za rok 2017, keďže v tom čase (v roku 2017) nebola (spolu)vlastníčkou spoločnej nehnuteľnosti a ani členom pozemkového spoločenstva. Úrok z omeškania má totiž povahu sankcie za to, že dlžník mešká so splnením peňažného záväzku a je jeho príslušenstvom (§ 121 ods. 3 Obč. zák.).

19. Pokiaľ žalovaný vo vzťahu k žalobkyni nemal povinnosť vyplatiť jej podiel na zisku a majetku za rok 2017, nemohol sa s jej plnením ani ocitnúť v omeškani. Skutočnosť, že žalovaný aj mimo bezprostredný právny rámec a opodstatnenie v neskoršom štádiu predmetné plnenie žalobkyni poskytol, na uvedenom určujúcom závere nič nemení. Svojim spôsobom išlo o nedôvodné plnenie, vo vzťahu ku ktorému oneskorenie ani neprichádza do úvahy. Nadväzne je bezpredmetnou i odvolateľkou naznačovaná polemika o eventualite menšieho rozsahu omeškania (iba za obdobie od 26.8.2019 do 7.4.2020).

20. Nad rámec rozoberaných podstatných záverov je vhodné uviesť, že rozhodnutie odvolacieho súdu v inej veci nie je pre súdy konajúce v prejednávanom prípade záväzná (§ 193, eventuálne § 391 ods. 2 a § 455 CSP). Navyše, v rozhodnutí tunajšieho súdu sp. zn. 11Co/422/2014 z 23.2.2015, na ktoré odkazuje odvolateľka, bola z hľadiska aktívnej vecnej legitímácie na uplatňovanie nároku na podiel zo zisku a majetku pozemkového spoločenstva riešená otázka nadobudnutia spoluvlastníckeho práva k spoločnej nehnuteľnosti na základe prechodu vlastníctva (dedenia), a nie na základe jeho prevodu (t.j. napríklad i kúpnej zmluvy).

21. Nakoľko odvolacie námietky vymedzené žalobkyňou, ktorými je odvolací súd viazaný, neboli dôvodné a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), v meritórnej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

22. Žalobkyňa síce odvolaním napadla rozsudok okresného súdu v celom rozsahu, ale vo vzťahu k výroku o trovách prvoinštančného konania nevymedzila žiadnu konkrétnu námietku. Nadväzne, potvrdenie posudzovaného rozhodnutia v meritórnej časti, od ktorej je výrok o trovách konania priamo závislý, zakladá vecnú správnosť aj dotknutého bezprostredne podmieneného výroku o nároku na náhradu trov. Len na okraj krajský súd dopĺňa, že okresný súd náležite aplikoval zásadu plného úspechu v spore.

23. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP. Odvolateľka - žalobkyňa nebola v tomto štádiu konania (vôbec) úspešná, preto má žalovaný voči nej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v (plnom) rozsahu - 100%.

24. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.